

ELFOGADÁSI FÁZIS

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE
TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA

1. KÖRNYEZETI-TÁRSADALMI-GAZDASÁGI HATÁSOK ÉRTÉKELÉSE

A fejezetet készítette:

Polgár Judit

szociológus

1.1. BEVEZETÉS

Jász-Nagykun-Szolnok megye területrendezési tervét 2004-ben fogadta el a megye közgyűlése, azóta 2011-ben történt módosítás, majd a jelen módosítást ismételten szükségessé tette az új jogszabályi környezet.

Jelen terv Jász-Nagykun-Szolnok megye 2011-ben elfogadott, hatályos megyei területrendezési tervének módosítása. A módosítás célja és indoka, a jogszabályi változások követése és az összhang megteremtése az országgyűlés által 2018 decemberében elfogadott, jelenleg hatályos Magyarország és egyes Kiemelt Térségeinek Területrendezési Tervével (Trtv). A megyei területrendezési tervek készítése szempontjából a hatályos Trtv egyik legmarkánsabb újítása, hogy a kötelezően alkalmazandó térségi övezeteken túl, a megyei terv egyedileg meghatározott övezeteket is kijelölhet a megye sajátos adottságaira alapozva. Jász-Nagykun-Szolnok megye készülő, ismételten módosított területrendezési terve él az egyedileg meghatározott övezetek kijelölésének lehetőségével.

A hatályos területrendezési terv társadalmi-gazdasági hatásvizsgálatát a módosításnak megfelelően, a szükséges mértékben egészíti ki a jelen hatásvizsgálat, a korábban rögzített releváns megállapítások változatlanul hagyása mellett.

Jász-Nagykun-Szolnok megye számára a magyar történelem legújabb kori eseményei közül a Tisza folyó szabályozása okozta a legjelentősebb léptékű területi beavatkozásokat: a XIX. században a vízjárta, ártéri területek „felszabadításával” lehetővé vált a nagytáblás gabonatermelés, amely alapvetően megváltoztatta az alföldi gazdálkodást, az itt élő népesség életformáját. Majd, mintegy száz esztendővel később, a Kiskörei Tisza II. vízlépcső megépítése, illetve a Tisza-tó kialakítása formálta át gyökeresen a mesterségesen kialakított tó közelében fekvő települések lakóinak életét. A huszadik század során a birtokrendszer többszöri átalakulása – nagybirtok, földosztás, termelőszövetkezetek, kárpótlás – szintén próbára tette a megye agrárnépességének alkalmazkodó képességét. Jász-Nagykun-Szolnok megye központi fekvése, közlekedés-földrajzi helyzete, síkvidéki jellege és kiváló termőtalaja meghatározták a megye elsődlegesen mezőgazdasági jellegét, a szántóföldi növénytermesztés és az állattartás dominanciáját. Ezek az adottságok társadalmi és gazdasági értelemben is konzerválták a megye település- és gazdasági szerkezetét, országos viszonylatban betöltött szerepét. A növénytermesztés és állattenyésztés mellé a huszadik század utolsó évtizedeiben felzárkózott az élelmiszeripar és néhány könnyű- és gépipari ágazat a megyében. A huszonegyedik század második évtizedére ebben a hagyományosan agrármegyében is óriási gazdasági túlsúlyba került (értékesítés és foglalkoztatás vonatkozásában egyaránt) a feldolgozóipar, azon belül is a gépgyártás.

A területrendezési terv célja és feladata:

A területrendezési terv célja és feladata a terület-felhasználás szabályozása a terv szintjének megfelelő területi egység határain belül. Jelen esetben a megyei területrendezési terv területhasználatra vonatkozó előírásai hivatottak arra, hogy a tudatos tájhasználat és a szükséges önkorlátozás érvényesülését biztosítsák annak érdekében, hogy ember és környezete hosszútávon fenntartható egyensúlyba kerüljön.

Évezredekken keresztül a táji környezet és az éghajlat alapvetően meghatározta a benne élő ember létfenntartását és életmódját. A technika fejlődésével, a termelés és a társadalom modernizációjával bekövetkező változások, a természetet, mint az embert befogadó környezetet, passzív szerepbe kényszerítették. A településformák és települési módok (az urbanizáció) legújabb kori változásai, az energiaforrások pazarló felhasználása, a fogyasztói társadalom önmagát hatványozó működése mind-mind a környezet pusztításának irányába halad. Az emberi beavatkozástól mentes, természetes táj vésszes zsugorodása, a természeti környezet korlátozás nélküli kizsákmányolása, tudatos fékező szándék hiányában

rövid történelmi távon súlyosan vissza fog hatni. Igaz ez világméreteken és az egyes települések szintjén egyaránt. A klímaváltozás, az általános felmelegedés következményei szerteágazóak, hatását a szélsőséges időjárási és hőmérsékleti jelenségek formájában már mindennapjainkban is érzékeljük. A Jász-Nagykun-Szolnok megye területhasználatát meghatározó terv elsődlegesen a mezőgazdasági ártermelő területek, a vízgazdálkodás, továbbá a természeti területek védelmével és biztosításával, valamint a beépítésre szánt területek indokolatlan terjeszkedésének korlátozásával tehet sokat az éghajlatváltozás hatásának enyhítése, további romlásának fékezése érdekében.

A területrendezési terv általános és legfontosabb célja, hogy nagytávra biztosítsa a megye, illetve annak települései számára az optimális fejlődés területhasználati kereteit a jövőben, illetve az adottságokkal való gazdálkodás fenntartható lehetőségét.

A területi hierarchiában elfoglalt helyzeténél fogva a megyei területrendezési terv az országos terv és a települési tervek között teremt összhangot, valamint az egyes ágazati törvények és rendeletek területfelhasználást érintő vonatkozásait kell integrálnia. A megyei léptékű terület-felhasználási érdekek érvényesülését korábban korlátozó törvényi kötelezettség, miszerint az Országos Területrendezési Tervtől (OTrT) eltérő övezeti szabályozás nem alkalmazható, megváltozott, amint azt fentebb már említettük. **Immár megyei rendeletalkotással biztosítható a területi folyamatok irányítása és koordinációja megyei szinten, az egyedileg meghatározott övezetek kijelölése révén.**

A környezeti-társadalmi-gazdasági hatástanulmány feladata a rendezési terv területhasználatot, településhálózatot és környezeti állapotot érintő hatásainak és következményeinek feltárása, illetve a szabályozási előírások alkalmazásától várható következmények számbavétele.

1.2. A TÁRSADALMI-GAZDASÁGI HATÁSVIZSGÁLAT MÓDSZERE ÉS A HATÁSMECHANIZMUS ISMERTETÉSE

A területrendezési terv műfajából következik, hogy nagytávra tekint, tehát a 20-25 éves távlatban elérendő célok irányába tereli a folyamatokat és a hosszútávon érvényesítendő érdekek horizontján fejt ki hatását. Ebből következik, hogy gyakran összeütközésbe kerül a rövid távú – elsősorban – gazdasági érdekekkel.

Másik sajátos dimenziója **a területi és társadalmi lépték nagyságrendje**. A megyei területrendezés **a lokális és az egyéni érdekek szintje fölött, sok esetben látszólag azok ellenére** fejt ki hatását, de valójában a nagyobb közösség átfogó érdekeinek, fenntartható létfeltételeinek biztosítására irányul.

A területrendezési terv hatásmechanizmusának kifejtése előtt szükséges néhány általános ténytet lezögezni:

- A hosszú távú és nagytávú célok gyakran ütköznek rövid távú érdekekbe.
- Az ösztársadalmi- és közérdekek gyakran ütköznek a helyi, illetve az egyéni érdekekkel.
- A környezet megóvása gyakran ütközik gazdasági érdekekbe.
- A hosszú távú és nagytávú célok következetes megvalósításával a rövid távú érdekellentétek elsimulnak.

A táj- és területhasználatot akár pontszerűen megváltoztató (konkrét beruházások), akár folyamatában kormányozó (területrendezési terv) beavatkozások, egymástól erősen **eltérő előjelű hatásokat válthatnak ki**. E hatásokat **többféle dimenzió** mentén írhatjuk le:

- 1. érdekszintek: egyéni, helyi (állandó lakosok, üdülő tulajdonosok, ingázók, turisták), térségi (kistérségi, regionális), országos, nemzetközi (globális)
- 2. érdektípusok: ökológiai, gazdasági (egyéni, ágazati), társadalmi
- 3. időhorizont: rövid távú és hosszú-, illetve nagytávú

A területrendezéssel összefüggő szempontok rendszerezése a hatásvizsgálati elemzéshez

Érdekszint időhorizont		Mi az érdeke? (ökológia-környezet-társadalom-gazdaság)	Érdekvényesítés eszköze
Egyéni	Rövidtáv	magas jövedelem	munkahely, nyereséges vállalkozás
	Hosszútáv és nagytáv	biztos egzisztencia, egészséges környezet	előnyös munkaerő piaci pozíció (képzés), egészséges életmód
Helyi	Rövidtáv	költségvetés kiegyensúlyozása	pl. önkormányzati területek értékesítése
	Hosszútáv és nagytáv	stabil helyi társadalom és gazdaság; vonzó, egészséges környezet, tudatos településfejlesztés	környezettudatos beavatkozás, helyi szabályozási terv következetes betartása
Térségi	Rövidtáv	Központi források elérése	települések társulása/szövetsége
	Hosszútáv és nagytáv	gazdasági eltartó erő növelése, fenntartható fejlődés biztosítása	térségi adottságok (környezeti-társadalmi-gazdasági) egyesítése, ökológiai egyensúly védelme (Területrendezési Terv)
Országos	Rövidtáv	Gazdasági egyensúly megteremtése	költségvetési politika
	Hosszútáv és nagytáv	életminőség általános emelkedése, ökológiai egyensúly fenntartása	kormányprogram, parlamenti törvényalkotás
Globális	Rövidtáv	globális méretű konfliktusok és katasztrófák elhárítása	nemzetközi együttműködés és egyezmények
	Hosszútáv és nagytáv	a Föld biológiai fajfenntartó képességének megőrzése = fenntartható fejlesztés	nemzetközi szervezetek és egyezmények

A megyei területrendezési terv hatásmechanizmusa a táblázaton belül szürkével kiemelt síkokon mozog.

Mivel a területrendezési terv következményei hosszú- és nagytávon, illetve jórészt *közvetett módon* éreztetik hatásukat, ezért a hatásértékelés a terv cél- és eszközválasztásait magyarázza és indokolja a várható hatások, következmények bemutatásával. **A hatásvizsgálat feladata világossá tenni azokat az implicit összefüggéseket (hatásmechanizmusokat), amelyek a probléma felismerésétől a probléma kezeléséhez vezető megoldásokig vezetnek a tervezés során.**

A megyei terv eszközrendszere direkt módon a **területhasználat és a kapcsolati hálózat (közlekedés, infrastruktúra) lehetséges formáit képes befolyásolni**. Ezáltal a környezet minőségére van elsősorban befolyása, míg a **társadalmi és gazdasági következményekre csak ezen keresztül, közvetett ráhatással bír**.

Az OTrT alapján készített tervben a tervezők igyekeztek a védelmi és a funkcionális területhasználat összehangolására. Az egyes térségek speciális védelmi – funkcionális szerepköre alapján sajátos megyei térségeket határolt le a korábbi terv. A megyei területrendezési terv **jelen módosítása során a korábban kijelölt sajátos megyei térségek** (amelyeket csak a területrendezési ajánlásokról és intézkedésekről szóló közgyűlési határozat tartalmazott) **megszűnnek, helyükbe a megye adottságait kidomborító egyedileg meghatározott övezetek és az ezekre vonatkozó szabályok lépnek**. Ezek immár a megyei területrendezésről alkotott rendelet részévé válnak, melyeket az egyes települések településrendezési eszközeinek készítése során, a következőkben érvényre kell majd juttatni.

A megye sajátosságainak megfelelően a következő egyedileg meghatározott övezetek kerültek bevezetésre:

- Térszerkezeti szempontból jelentős térszervező települések;
- Térségi együttműködés övezete;
- Ártéri tájgazdálkodás övezete;
- Pusztai tájgazdálkodás övezete.

1.3. A TERV CÉLJA ÉS HATÁSA A TÁRSADALMI-GAZDASÁGI FENNTARTHATÓSÁG SZEMPONTJAIRA

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei területrendezési terv alapvető céljain a módosított terv nem változtat. Fő cél az alábbi – egymással részben összefüggő – főbb területi folyamatok kezelése:

- A Tisza folyó által elválasztott nyugati és keleti megyerész gazdasági-társadalmi egyenlőtlenségének kezelése, a város és településhálózat funkcionális rendjének és a területhasználati folyamatok dinamikájának szabályozása. A **térszervező szerepű város és településhálózat** egyedileg meghatározott övezetbe sorolása ezt erősíti a tudatos területgazdálkodás és a költséghatékony településüzemeltetés támogatásával, illetve a területpazarló, természetes környezetet károsító területfejlesztési gyakorlatok visszaszorításával. További új eszköz, hogy a **térségi együttműködések** övezetében sorolt települések önkormányzatai közös megegyezés alapján dönthetnek településfejlesztési koncepciójuk, integrált településfejlesztési stratégiájuk, településrendezési terveik közösen meghatározott céljairól, és készítéséről:
 - a Jászsági gazdasági pólus területén,
 - a Szolnoki centrum térség területén,
 - a Tisza-tó turisztikai térség magterületén.

A települések, illetve települési együttműködések esetében a tudatos területgazdálkodás a költséghatékony településüzemeltetés záloga. A területpazarlás nem csak a természetes környezetet károsítja (rombolja), hanem a települések működtetését is fölöslegesen megdrágítja (drága út- és közműhálózat fejlesztés, kommunális szolgáltatások költséges fenntartása és üzemeltetése). Az optimalizált intézményellátottság (kihasználtság, elérhetőség), valamint az alulhasznosított gazdasági és lakó- területek és/vagy rozsdáövezetek fejlesztése, hosszú távon sokkal előnyösebb, mint a zöldmezős beruházások megvalósítása, vagy a „minden szinten, szinte minden” jellegű felesleges intézményi-közigazgatási kapacitások erőltetése.

- A korábbi tervben sajátos megyei térségként kijelölt turizmusfejlesztési övezet a módosítás során megszűnik, de továbbra is cél a **turisztikai szempontból jelentős adottságokkal rendelkező térségek** fejlesztésének elősegítése, illetve olyan fejlesztések megakadályozása, melyek nem összeegyeztethetők a turizmussal (pl. zajos, levegőszennyező, bűzhatással járó, arculatromboló, stb. ipari fejlesztések). Az ártéri és a pusztai tájgazdálkodás övezeteire vonatkozó rendelkezések között szerepelnek a turisztikai fejlesztések lehetőségeire, illetve az örökségvédelmi értékek biztosítására szolgáló előírások.
- A jó termőtalaj és a domináns szántóföldi kultúrák védelmét, a termálvízvagyon és a védett természeti értékek idegenforgalmi hasznosításának biztosítását is szolgálja a **komplex** – pusztai és ártéri – **tájgazdálkodás** térségének lehatárolása. A nehezebben kezelhető, kedvezőtlen adottságú térségek komplex fejlesztését szolgálja, ha az adottságokkal összhangban lévő területfelhasználások kerülnek kijelölésre a településrendezési eszközökben: **komplex ártéri gazdálkodás** (Tisza mente, + új elemként a Zagyva- mente) és **komplex pusztai tájgazdálkodás** (Hortobágy), szintén az együtt tervezés eszközével élve.
- Hazánk egyedi, alföldi tájképének, a tanyai gazdálkodás és életmód fennmaradásának elősegítése és megőrzése, a megyében található **tanyás térségek** övezetének kijelölésével.

Összességében a megyei terv a rendelkezésre álló eszközökkel a rövidtávú társadalmi-gazdasági érdekek érvényesítésének túlsúlyát igyekszik ellensúlyozni a komplex hosszabb távú ökológiai prioritások következetes képviselete révén. E szempontok előtérbe helyezése hosszútávon egyértelműen társadalmi és gazdasági előnyökkel jár. **A természeti erőforrások végeessége szükségszerűen önkorlátozásra és konszenzuserősítésre készíti a társadalmi-gazdasági érdekeket képviselő döntéshozókat és egyéb szereplőket. A tervi megoldások ezeket a törekvéseket szolgálják.**

1.4. A MEGYEI TERÜLETRENDEZÉSI TERV TÁRSADALMI – GAZDASÁGI HATÁSAI

A megyei területrendezési terv szabályzatában lefektetett előírások elsődleges és egységes célja a megye teljes területére vonatkozóan olyan terület-felhasználási feltételeket biztosítani, amelyek révén a táji, természeti, ökológiai és kulturális értékek megőrzése, illetve az erőforrások védelme és kihasználása a fenntartható fejlődés érdekében biztosítható.

Az egyedileg meghatározott és a Trtv szerint kijelölt övezetekre alkalmazott előírások tartalmazzák azokat a „garanciákat”, amelyek a hosszabb távú megyei érdekek érvényesítését szolgálják.

A megyei terv módosítása során az előkészítő, helyzetfeltáró dokumentum frissítésre került, ismerteti és elemzi a tervezési területre aktuálisan jellemző társadalmi és gazdasági adatokat. A tervi megoldások a helyzetfeltárára alapozva kerültek kidolgozásra.

A környezet védelmét direkt módon képes biztosítani a területrendezési terv, de **a társadalmi – gazdasági hatások ennél áttételesebben jelentkeznek**. Sok esetben nehéz belátni, hogy a területrendezési tervben kialakított övezeti rendszeren belül miért vannak túlsúlyban a különféle szintű táj- és természeti védettséget élvező területek. Röviden azért, mert ilyen módon biztosítható a területrészek optimális használata, vagyis az, hogy **az adott földrészleten az a tevékenység, illetve használati mód kapjon prioritást, amelyre az a terület a legalkalmasabb**. A kiváló adottságú gyümölcsstermelő területeken gyümölcsöt kell termelni, a kedvező szántóföldi művelésre alkalmas földeket mezőgazdasági árutermelésre kell használni, az intermodális kapcsolódási pontokon ipari és raktározási-elosztási tevékenységet érdemes folytatni, új lakóterületeket pedig lehetőség szerint a kialakult lakóterületekhez kapcsolódva tanácsos kijelölni, stb. Ezekén túl, szükséges az infrastrukturális hálózatok számára is területet biztosítani. A fennmaradó természeti területek – vizek, erdők, ökológiai folyosók, természet közeli élőhelyek, táj- és kulturális örökségvédelmi területek – védelme egyszerre környezeti, társadalmi és gazdasági érdek. A fenntartható fejlődés záloga a természeti erőforrások valóságos védelme az oda nem illő használattól. A területrendezési tervlapjai pontosan lehatárolják az egyes területhasználati módok térségeit.

A megyei területrendezési szabályzatban meghatározott *térségi övezetek* az országos szintű szabályozás Jász-Nagykun-Szolnok megye területére vonatkozó előírásainak felelnek meg. Az ezekre az övezetekre vonatkozó előírások az országos szintű érdekeknek megfelelően szabályozzák a területhasználati módokat.

A Megyei Területrendezési Tervben lehatárolt egyedi övezetek a megyei érdekek mentén kerültek kialakításra. Fontos hangsúlyozni, hogy **az egyes települések fejlődését a megyei terv nem gátolja, hiszen az egyes övezetekre vonatkozó előírások ugyan korlátozásokat nevesítenek, de tudnivaló, hogy ami nem szerepel a tiltott tevékenységek között, azt szabad gyakorolni**. A terv készítése során a tervezők figyelembe veszik az egyes települések településrendezési eszközeiben megjelenő fejlesztési igényeket, illetve a konzultációkon és egyeztetéseken felmerülő helyi igényeket. **A megyei területrendezési terv elsőrendű feladata éppen az, hogy úgy biztosítsa az egyes települések fejlődését, hogy az összhangban legyen a járási, a megyei, sőt az országos érdekekkel is**.

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei területrendezési terv **jelen módosítása során a közlekedési kapcsolatok tekintetében kisebb változások történtek**. A megvalósítás esélytelensége miatt kikerült a tervből a korábbi tervben szereplő, Tiszabőnél tervezett új Tisza híd, valamint értelemszerűen az egész térségi jelentőségű mellékút, amely a Jászság déli része és a Nagykunság északi része (ezen belül: Kunhegyes, Karcag) között kívánt jobb összeköttetést biztosítani. A realitások (rendelkezésre álló források korlátai) és a meglévő úthálózat jobb minőségű fenntarthatósága (rendszeres karbantartás) érdekében kikerült továbbá néhány, korábban tervezett egyéb mellékút-hálózati elem. A jelenleg közlekedési szempontból hátrányosabb helyzetű területeken élő lakosság foglalkoztatottsági pozíciói és társadalmi kapcsolatai a tervben szereplő magasabb rendű közútfejlesztések következtében így is nagymértékben fognak javulni. A munkába járás és a térségi igazgatási, kereskedelmi, kulturális központok könnyebb elérhetősége ezek megépülésével jelentősen fog javulni, ami pozitív változást hoz az érintett lakosság életminőségét illetően. A Tiszától keletre fekvő megyerészek gazdasági fejlődését segíteni fogja a közlekedési hálózat számottevő javulása, ezáltal az itt élők egzisztenciális helyzetében is érezhető javulás várható.

A megye legértékesebb természeti adottságai a jó termőtalaj és a domináns szántóföldi kultúrák, a termálfővíz és a védett természeti értékek (Hortobágyi Nemzeti Park, Körös-Maros Nemzeti Park, Középtisza Tájvédelmi Körzet). Ezeknek az adottságoknak a védelme, illetve fenntartható használata hosszú távú érdeke a megye lakosságának. A megyei terv egyes övezeteire vonatkozó előírások (lehetőségek és korlátozások) az optimális terület/táj használat biztosítását szolgálják. Új eleme a módosított tervnek a kedvezőtlenebb adottságú, nehezebben kezelhető, ugyanakkor rendkívül értékes ártéri és pusztai területek vonatkozásában az **egyedileg kijelölt komplex tájgazdálkodás övezete**. Az ártéri és pusztai tájgazdálkodási övezet hozzájárul a természeti erőforrások fenntartható hasznosításához és a kialakult tájkép megőrzéséhez egyaránt, ami egyszerre társadalmi és gazdasági érdek.

A megye város- és településhálózata a megye gazdaságának, közigazgatási és kulturális – oktatási - egészségügyi intézményrendszerének letéteményese és működtetője. A települések közlekedési, gazdasági, és természeti adottságai, valamint a közigazgatásban - nagyjából az előzőeknek megfelelően – kialakult szerepkörei, döntően meghatározzák a településrendszerben betöltött helyüket és befolyásolják jövőbeni fejlődésüket. Az ezzel összefüggő egyedi övezet és a települési szerepek meghatározása segíti és orientálja a településvezetőket, fejlesztőket és településrendező tervezőket a megfelelő fejlesztési irányok felismerésében, a célirányos területhasználat (fejlesztési területek) kijelölésében. A Tervezési szempontból jelentős térszervező települések övezete 3 alövezetet jelöl meg: regionális jelentőségű térszervező települések; térségi jelentőségű térszervező városok; egyéb térszervező városok.

A turizmusfejlesztés kérdése a Tisza-tó térségében és a Tisza mentén érinti (Ártéri tájgazdálkodás és Pusztai tájgazdálkodás övezete) a megyét. Itt a terület- és tájhasználat alakításának, az infrastruktúra fejlesztésének, az épített környezet alakításának a turisztikai vonzerő védelmét, illetve fokozását is szem előtt kell tartania. Ezekben a területeken az egyéb beruházások megvalósításának, illetőleg a területhasználati módok megváltoztatásának feltétele, hogy ne rontsa a meglévő turisztikai vonzerő-tényezők hatását, hanem inkább javítsa a térség, vagy a település iránti érdeklődést.

A megyei területrendezési terv céljainak megvalósulása esetén közvetett vagy közvetlen negatív hatás társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból nem várható. Az egyedi megyei övezetekre vonatkozó szabályokat figyelembe kell venni az alacsonyabb szintű tervek kidolgozása esetén.

A tervben szereplő, egyes övezetekre vonatkozó előírások társadalmi szempontú elemzése:

- A népesség területi elhelyezkedésében számottevő változás nem következik be. A megyeszékhely és az egyéb térszervező települések irányában várható a népességkoncentráció fokozódása, de ez nem a megyei területrendezési terv kompetenciájába tartozó kérdés. A közlekedési kapcsolatok javulásával a jelenleg hátrányosabb helyzetű megyerészekben élők életminősége, társadalmi mobilitási esélyei várhatóan javulni fognak.
- A foglalkoztatási mutatók javulása több tényezőtől is erősen függ. A területi vonatkozások a munkahelyek elérhetőségével, illetve a gazdasági fejlesztések területigényének kielégítésével hozhatók összefüggésbe. A megyei terv mindkét vonatkozásban előremutató és kellőképpen konzisztens megoldásokat tartalmaz. A közúthálózat bővítése javítja a munkába járás feltételeit, a települések fejlesztési területeinek mennyiségi korlátozására vonatkozó előírás ugyanakkor – a látszat ellenére - nem akadályozza a gazdaság fejlődését, inkább a települések fejlesztési területtartalmának minőségi felhasználását próbálja érvényre juttatni.
- A megye területén a szabadidő eltöltése és a rekreáció területi feltételei elsősorban a termál- és gyógyforrások hasznosításával, illetve a Tisza-tó és a folyóvizek, valamint egyéb természetvédelmi oltalom alá helyezett területek hasznosításával és megóvásával állnak összefüggésben.
- A népesség életminősége, szociális helyzete és egészségi állapota – egyebek között - a környezet állapotával hozható összefüggésbe. A megyei terv nem tartalmaz a környezeti állapotokat károsan befolyásoló elemeket.

- A környezet minőségét elsődlegesen szem előtt tartó tervezői szemlélettel készült területrendezési terv pozitív hatással bír a társadalom biztonságérzetére, amennyiben óvja-védi a káros hatásoktól a lakó- és rekreációs területeket, illetve biztosítja a mezőgazdasági áruterelés és más gazdasági tevékenységek, valamint a természetvédelmi területek kiegyensúlyozását.

A tervben szereplő, egyes övezetekre vonatkozó előírások gazdasági szempontú elemzése:

- A megye térszerkezetében jelentős változások következnek be a tervezett közlekedési hálózatok és létesítmények megvalósulásával. A tervezett M8 és M32 gyorsforgalmi út Budapest kikerülésével kapcsolja össze a nagy nemzetközi, illetve országos közlekedési tengelyeket. A Szolnok és Kecskemét várospár ezáltal településhálózati csomóponttá válik, a keleti és nyugati országrész, az Alföld és a Dunántúl közvetlen kapcsolata jön létre. A megye területén megépülő szakasszal elsődlegesen a Jászsági települések kerülnek előnyös pozícióba. A 32-es főút tervezett elkerülő szakaszai Jászberény térsége számára eredményeznek előnyösebb közlekedési helyzetet. A megye keleti felében az új Észak-déli főút (34-es) az M3 és az M4 összekapcsolásával a Tisza-tó, Kunmadaras és Karcag térsége számára eredményez előnyös közlekedési pozíciót. A megye déli részében, a Szolnok - Kunszentmárton Észak-déli főút, az M4 és az M44 közötti kapcsolat fejlesztésével hoz jelentős javulást, illetve az M44 Kelet-nyugati irányban javít sokat a Tiszazug elérhetőségén. További fontos térszerkezeti elemek a tervezett kompátkelők és kikötők, amelyek országos, térségi vagy helyi jelentőségű szinten biztosítanak új típusú gazdaságfejlesztési lehetőségeket.
- A megye településrendszere nem változik, de a megye egésze, gyakorlatilag minden települése, jobban, hatékonyabban kapcsolódik be az országos és a nemzetközi kapcsolatok „vérkeringésébe”. Jász-Nagykun-Szolnok megye, az Alföld szíve, gazdasági fejlődését a közlekedési hálózat tervezett bővülése nagymértékben fogja elősegíteni.
- A módosított terv szerint a városok meglévő kereskedelmi-szolgáltató – gazdasági területein +10%-kal nő a beépíthetőség az intenzívebb területhasznosítás érdekében. (A további területkijelölések korlátozása mellett.)
- A terv természeti és gazdaságilag hasznosítható, védendő adottságként kezeli a folyók menti, komplex ártéri gazdálkodásra, és a pusztai tájgazdálkodásra alkalmas területeket, továbbá védendőnek és fenntartandónak tartja a tanyás térségek tanyavilágát a megtartáshoz elengedhetetlen mértékű funkcióváltozás és korszerűsítés mellett.
- A vízgazdálkodás megújítása és a fenntarthatóság előtérbe helyezése a 21. század kiemelt stratégiai feladata. A megye természeti adottságainál fogva felszíni vizekben gazdag. A terv alapján jelentős szerepet kap a folyók árterében folytatható ártéri gazdálkodás lehetősége, összhangban a természetvédelmi és ökológiai követelményekkel. A felszíni állóvizek – elsősorban a Tisza-tó – térségének szabályozása alapján is lehetőség van az egyes részterületek adottságainak megfelelő másodlagos funkció biztosítására, az ártéri gazdálkodás, a turizmus, a gazdasági és a természetvédelmi igények összehangolására. A megyét behálózó csatornák alapvetően mezőgazdasági funkciót (öntözés, halgazdálkodás, belvízelvezetés) szolgálnak.
- A megyei terv elsődleges célja hozzájárulni a térség eltartó képességének és versenyképességének javításához. A területrendezési szabályzat, az egyedi övezetekre kidolgozott szabályozással kiegészítve, együttesen és összehangoltan szolgálja a megye versenyképességének fokozását.

2. A TERÜLETRENDEZÉSI TERV KÖRNYEZETI HATÁSAINAK ÉRTÉKELÉSE

A területrendezési tervek tartalmi követelményeit is meghatározó 218/2009. (X.6.) Kormányrendelet 9.§ (2) bekezdése szerint „Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló kormányrendelet alapján elkészített környezeti értékelés a 9. mellékletben foglaltak szerint készítendő területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat környezeti szempontú elemzésének minősül.”

A megye területrendezési tervéhez környezeti értékelés készült az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet előírásainak megfelelően, mely külön dokumentációban érhető el.